

ЗАТО́КА (до 1945 — Бугаз) — селище міського типу Одеської області, підпорядковане Білгород-Дністровській міськраді. Знаходиться на піщаній косі між Дністров., Шаболат. лиманами та Чорним морем, за 60 км від обл. центру, за 22 км від Білгород-Дністровська. Площа 8,25 км². Насел. 1372 особи (2001, складає 85,6 % до 1989): українців — 70 %, росіян — 20 %, молдован — 8 %, проживають також болгар, гаґаузи, білоруси, євреї, корейці. Залізнична ст. Бугаз. Проходить автомагістраль Білгород-Дністровський-Одеса-Ізмаїл. Є причали для мор. та річк. пасажир. транспорту, порт-пункт Бугаз. З. умовно поділено на Центральний, Сонячний і Лиманський р-ни. Вперше згадується у писем. джерелах 1818 у зв'язку зі створенням Бессараб. карантин. лінії Аккерман.

карантин. застави. Наприкінці 1830-х рр. при Бугаз. карантин. відділі споруджено пристань. 1914 через Царегр. гирло прокладено дерев'яний плавучий міст, згодом — понтонний. 1918–40 — у межах кордонів Румунії, від 1940 — УРСР. 1937 за участі короля Кароля II та його дружини Єлени тут відбулося офіц. відкриття дит. кістково-туберкульоз. санаторію (нині Всеукр. дит. санаторій «Затока»). Від липня 1941 до серпня 1944 — під нім.-фашист. окупацією. 1955 споруджено залізнич. підйом. міст. Від 1965 — смт. Нині З. — важливий оздоров. курорт, що входить до Одес. рекреац. р-ну. Осн. вид діяльності жит. — організація відпочинку. Функціонує комбінат комунал. підприємств. У смт — заг.-осв. школа, дитсадок; 3 дит. санаторії, амбулаторія; Центр культури та дозвілля, 8 кінотеатрів, б-ка; 153 бази відпочинку, 42 дачних кооперативи; відділ. 2-х банків. Пobl. с-ща на березі Будац. лиману виявлено поселення пізньоскіф. часу (4–2 ст. до н. е.). Встановлено монумент на брат. могилі рад. воїнів, які загинули при форсуванні Царегр. гирла, пам'ятний знак на честь рад. воїна Х. Зарипова. У різні часи З. відвідували О. Пушкін, Леся Українка, космонавти В. Биковський і П. Попович. Красу Царегр. гирла, навколиш. лиманів та ериків описав І. Нечуй-Левицький у повісті «Микола Джеря».

А. В. Троян, М. М. Горун

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Затока / А. В. Троян, М. М. Горун // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15725>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).